

videnskabelige Arbejder, over hvilke baade Komiteebetænkningen og Kassekommissionens Udtalelse forelagdes Selskabet, sattes under Afstemning, som det efter Selskabets Beslutning i sidste Møde havde været angivet paa Mødesedlen. Selskabet vedtog uden Afstemning at tilstaae Docent Lorenz den ansøgte Sum af 150 Rdr. til et Instrument; og ved Afstemning at yde Prof. Dr. C. W. Smith til hans Udgave og Oversættelse af Nestors Krønike en Understøttelse af 250 Rdr., imod at Udgiveren afgiver 50 Exemplarer af dette Arbeide til Selskabet og dets udenlandske Forbindelser. Derimod vilde Selskabet ikke nu tage nogen Bestemmelse om Understøttelse af Prof. Schjellerups astronomiske Arbeide.

I Mødet vare fremlagte de paa Boglistens Nr. 82—91 anførte Skrifter, hvoriblandt Afhandlinger tilsendte af Capit. César Settimanni i Florents, Prof. G. Hinrichs i Iowa, Dr. Salv. Fenicia i Ruvo delle Puglie og to anonyme Forfattere i Chalons-sur-Saône.

Mødet den 16de April.

(Tilstede vare 8 Medlemmer: Scharling, Mødets Præsident, Schiern, d'Arrest, Johnstrup, Ørsted, Lyngbye, Mehren, Secretæren.

Prof. Dr. Mehren meddelte nogle Undersøgelser henhørende til en Topographie af Cáhira og Beskrivelse af dens vigtigste historiske Minder.

Da disse Undersøgelser om kort Tid ville foreligge trykte i Forfatterens Arbeide «Cahira og Kerafat, historiske Studier, foretagne under et Ophold i Ægypten 1867—68», har Forf. til Brug for Selskabets Oversigter givet følgende Udtog af dets Indhold.

Emnet behandles i to Dele: Gravmonumenter paa Kerafat og religieuse Monumenter i Cahira*). Efter at have beskrevet den østlige Nilbreds Colonisation ved Arabernes Erobring af Landet og Anlæggelsen af Fostat paa den gamle Fæstning Babylons Plads, al-Askar og al-Qathâi, svarende til de Steder, hvor vi nu finde Gammel-Cahira med Amru-Moscheen og Ibn Thuluns eller Theiluns Gâmi paa Høiden el-Kabsch eller Jaschkur, omtaler Forf. den moderne Byes Grundlæggelse ved den Fathimidiske General Gawhar (358 H. = 968 $\frac{8}{9}$ Ch.) og den hermed samtidige Opførelse af de to Fathimidiske Residentsslotte, et vestligt og et østligt, samt af den med dette sidste forbundne Gâmi el-Azhar, der blev en af Islams vigtigste Høiskoler. Erindringen om disse to Slotte har endnu vedligeholdt sig ved Benævnelsen af en lille Gade, der gaaer fra S. mod N., «Bain el-Kasrain »: imellem de to Slotte», hvor vi for Øieblikket finde to af de betydeligste Bygninger fra Mamluksultanernes Tid: det berømte Hospital og Gâmi Moristân med Sultan Kelawuns Begravelse (678—89 H.), et-Tsâshiriaah, en Høiskole og Gâmi, anlagt af Melik et-Tsâhir Abu Said Barqûk (784—801 H), den moderne Hasaneins Gâmi, en berømt Helligdom, efter Sagnet inde-sluttende Martyren Husein, Alis Søns Hoved og den store Bazar Khân-Khalil. Som Residentsslotte bleve disse to opgivne for den under den store Saladin (577 H.) paa en Høide under Mokattam opførte fyrstelige Borg, hvor for Øieblikket de forskellige Diwaner (Regjeringsbureauer) og den moderne Muhammed Alis Gâmi befinde sig. Cahiras oprindelige Grændser angives og dens gradvise Udvidelse beskrives under de forskellige Dynastier, Ejubider, Bahriter- og Djercassier-Mamlukerne indtil den tyrkiske Occupation 1517 Ch., ligesom Fostats Forfald

*) Af den første Del vil det Vigtigste blive trykt som Program til Reformationstifesten, medens den anden Del er bestemt til Optagelse i Journal-Asiatique.

til en næsten betydningsløs Ruin henføres til 564 H., da Schâwir, den sidste Fathimidiske Chalif Adhids Vezir, af Frygt for de Christnes Indfald under Amalrich gav Befaling at stikke Ild paa Byen. Navnet Misr eller Masr, oprindeligt brugt om Gammel-Cahira og det hele Land, overførtes da paa den moderne By Cahira, omtrent som man paa Korstogenes Tid kaldte saavel Fostat som Cahira og Ægypten Babylonia. Der meddeles et Par Indskrifter efter Marmortavler, der findes paa Muren i en Del af den indre Slotsgaard; den ene fra Saladins Tid angiver Slotsets Fuldendelse 577 H. Den anden en senere Restauration under Sultan al-Melik al-Adil Abu-l-Nassr Tumanbay 906 Ch.

Forf. paaviste derpaa Oprindelsen og Udviklingen af den i over en Mils Udstrækning fra N.O.—S.V. under Mokattams Høider Byen mod Øst omgivende Kirkegaard Kerafat. Idet denne deles i to Dele, den store og lille Kerafat, behandles Monumenterne i to forskellige Afsnit; det første omfatter Mamluksultaners og Emirers Gravcapeller, hvoraf som de herligste Minder om arabisk Arkitektur udførligt beskrives de 5 Mamluksultaners: Barkuk, Birsbay, Inâl, Kâit-Bay og el-Ghuri, Alle af det Djercassiske Dynasti imellem 1383—1516 Ch. Iblandt andre Monumenter opførte paa denne Del af Kerafat, er især at nævne det for Kilawuns Søn, Sultan Melik an Nassirs Dronning Dhulbiba eller Dhulbia *) af Djingizkhans Æt, hørende til det Uzbekiske Fyrstehus i Serây (+ 765 H. = 1364 Ch.). Til hendes Navn knytter sig Erindringen om en Del Pragtbygninger i Cahira, og idet hun endog findes omtalt i det spanske Epos la Araucana (Canto XXVII), har Opdagelsen af dette Gravmonument en ikke ubetydelig Interesse.

Paa den lille Kerafat grupperer sig om Imâm Schafeis Capel en Mængde Grave og Bedesteder, opførte til Minde om muhammedanske Helgener (Awlia); de vigtigste af disse ere be-

*) S. Geschichte des Abbasidenchalifats in Egypten von Weil, I B. p. 324.

skrevne eller nævnte, alt eftersom en moderne Restauration mer eller mindre har tilintetgjort de oprindelige historiske Minder. Et eiendommeligt, vel vedligeholdt Monument har Forf. især gjort opmærksom paa, nemlig det paa Toppen af Mokattam sig befindende saakaldte Gojuschi's Capel. Skjøndt det af Folket betragtes som Gravsted for en Art Skytspatron af Cahira, Helgenen Gojuschi, et som saadan ubekjendt Navn, synes det efter den eiendommelige Character af en der funden Indskrift at maaite henføres til Fathimidernes Tid, og Navnet paa en eller anden Maade at staae i Forbindelse med den Fathimidske Over-General (Emir-al-Gojuschi) Bedr el-Gemâli (+ 480 H.), der ved sin kraftige Bestyrelse fremkaldte en blomstrende Tilstand i Ægypten, og hvem 3 af Cahiras Hovedporte skyldes, de to nordlige, Bâb-el-Nassr og Bâb-el-Fotuh, og den sydlige, Bâb ez-Zuweilah.

I den anden Del ere henved 80 forskjellige Monumenter i Cahira beskrevne; i Almindelighed forsynes enhver vigtig Bygning paa de ydre eller indre Mure med en i Marmor eller Sten huggen Indskrift (Thiraz). Det har været Forf. magtpaaliggende at samle en saa stor Mængde af disse Murindskrifter som muligt, der, om de end ikke oplyse den efter Kilderne vel bearbejdede orientalske Historie, dog ofte stille os Begivenhederne mere levende for Øie og gjøre os fortrolige med Orientens Sæder; ved enkelte Leiligheder ere derfor lignende fra den moderne Tid tagne med, der undertiden indeholde Prøver af nyere Arabisk Poesi som ved de ofte pragtfulde Sebil (σ: Fontainer).

Den til Bedømmelse af Cand. mag. Topsøes Afhandling «Platinjodidet og dets Dobbelsalte» nedsatte Komitee (Professor Thomsen, Prof. Johnstrup, Prof. Barfoed) havde om dette Arbejde afgivet følgende Betænkning:

«Det Kongelige danske Videnskabernes Selskab har i Mødet den 5 Marts d. A. overdraget Undertegnede at afgive Betænk-